

Tisdagen den 2 februari

Kl. 16.00

Förhandlingarna leddes av herr förste vice talmannen.

§ 1 Justerades protokollen för den 20, 21 och 22 januari.

§ 2 Herr förste vice talmannen meddelade, att herr *Källstad* denna dag åter intagit sin plats i kammaren.

§ 3 Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Till riksdagens kammare

Härmed anhålles om ledighet från riksdagsgöromålen under tiden 9–12 februari 1971 för deltagande i Genève i andra mötet med FN:s förberedande kommitté för 1972 års miljövårdskonferens.

Stockholm den 2 februari 1971

Inga Thorsson

Kammaren biföll denna ansökan.

§ 4 Herr förste vice talmannen meddelade, att herrar *Enarsson* och *Persson* i Skänninge enligt till kammaren inkomna läkarintyg vore sjukskrivna under tiden den 31 januari tills vidare respektive från och med den 23 januari -- den 7 februari.

Herrar *Enarsson* och *Persson* i Skänninge beviljades erforderlig ledighet från riksdagsgöromålen.

§ 5 Föredrogs och hänvisades

motionerna nr 454–456 till konstitutionsutskottet,
motionerna nr 457 och 458 till finansutskottet,
motionerna nr 459–466 till skatteutskottet,
motionerna nr 467–471 till justitieutskottet,
motionerna nr 472 och 473 till utrikesutskottet,
motionen nr 474 till försvarsutskottet,
motionerna nr 475–478 till socialförsäkringsutskottet,
motionerna nr 479–483 till socialutskottet,
motionerna nr 484 och 485 till kulturutskottet,
motionerna nr 486–495 till utbildningsutskottet,
motionerna nr 496–502 till trafikutskottet,
motionerna nr 503–508 till jordbruksutskottet,
motionerna nr 509–515 till näringsutskottet,
motionerna nr 516–518 till inrikesutskottet,

motionen nr 519 till civilutskottet,
motionen nr 520 till inrikesutskottet,
motionerna nr 521 och 522 till civilutskottet,
motionerna nr 523–560 till konstitutionsutskottet,
motionerna nr 561–577 till finansutskottet,
motionerna nr 578–636 till skatteutskottet,
motionerna nr 637–649 till justitieutskottet,
motionerna nr 650–663 till lagutskottet,
motionerna nr 664–685 till utrikesutskottet,
motionerna nr 686–689 till försvarsutskottet,
motionen nr 690 till utrikesutskottet,
motionerna nr 691–700 till försvarsutskottet,
motionerna nr 701–731 till socialförsäkringsutskottet,
motionerna nr 732–737 till socialutskottet,
motionen nr 738 till socialförsäkringsutskottet,
motionerna nr 739–796 till socialutskottet,
motionerna nr 797–820 till kulturutskottet,
motionen nr 821 till utrikesutskottet,
motionerna nr 822–837 till kulturutskottet,
motionerna nr 838–912 till utbildningsutskottet,
motionerna nr 913–947 till trafikutskottet,
motionen nr 848 till socialutskottet
motionerna nr 949–962 till trafikutskottet,
motionen nr 963 till jordbruksutskottet,
motionerna nr 964–976 till trafikutskottet,
motionen nr 977 till jordbruksutskottet,
motionen nr 978 till näringsutskottet,
motionerna nr 979–1021 till jordbruksutskottet,
motionen nr 1022 till skatteutskottet,
motionerna nr 1023–1057 till jordbruksutskottet,
motionerna nr 1058–1076 till näringsutskottet,
motionen nr 1077 till inrikesutskottet,
motionerna nr 1078–1100 till näringsutskottet,
motionerna nr 1101–1137 till inrikesutskottet,
motionen nr 1138 till försvarsutskottet,
motionen nr 1139 till näringsutskottet,
motionerna nr 1140–1142 till inrikesutskottet,
motionen nr 1143 till skatteutskottet,
motionerna nr 1144–1147 till inrikesutskottet,
motionerna nr 1148 och 1149 till civilutskottet,
motionen nr 1150 till konstitutionsutskottet,
motionerna nr 1151–1154 till civilutskottet,
motionen nr 1155 till inrikesutskottet,
motionerna nr 1156--1180 till civilutskottet,
motionen nr 1181 till konstitutionsutskottet,
motionen nr 1182 till finansutskottet,
motionerna nr 1183 och 1184 till skatteutskottet,
motionen nr 1185 till lagutskottet,
motionen nr 1186 till utrikesutskottet,

motionerna nr 1187–1189 till socialutskottet,
motionen nr 1190 till kulturutskottet,
motionerna nr 1191–1193 till utbildningsutskottet,
motionen nr 1194 till trafikutskottet,
motionen nr 1195 till jordbruksutskottet,
motionen nr 1196 till inrikesutskottet,
motionen nr 1197 till näringsutskottet,
motionen nr 1198 till inrikesutskottet samt
motionen nr 1199 till civilutskottet.

§ 6 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningen nr 33.

§ 7 Föredrogs en från herr Staffan Burenstam Linder, som den 6 maj 1970 utsetts till suppleant i riksbanksfullmäktige för herr Allan Hernelius för återstående del av valperioden 1968–1971, inkommen skrivelse, däri herr Burenstam Linder anmält att han önskade avgå från sin befattning som suppleant i riksbanksfullmäktige.

Med anledning härav beslöt kammaren dels att godkänna avsägelsen, dels ock att val av en suppleant för fullmäktig i riksbanken efter herr Burenstam Linder skulle anställas i föreskriven ordning.

§ 8 Interpellation nr 34 ang. stödet till folkrörelsearkiven

Ordet lämnades på begäran till

Herr WIKSTRÖM (fp) som yttrade:

Herr talman! Sedan flerpartimotioner väckts av herr Dahlberg och fröken Sandell m. fl. vid 1966 års riksdag, beslöt denna att hemställa hos Kungl. Maj:t om en utredning om folkrörelsearkiven, deras ställning och framtida organisation. Kungl. Maj:t uppdrog den 14 september 1967 åt riksarkivet att efter hörande av riksarkivets rådgivande nämnd för enskilda arkiv och i samråd med stiftelsen Arbetarrörelsens arkiv göra en sådan utredning. Den överlämnades till Kungl. Maj:t den 25 februari 1970 och har sedan dess remissbehandlats.

I årets statsverksproposition anför utbildningsministern följande: ”Riksarkivet har lagt fram en särskild utredning om folkrörelsearkivens ställning och framtida organisation samt i sin anslagsframställning beräknat medel i anslutning härtill. Jag är inte för närvarande beredd att ta ställning till förslaget.”

Remissbehandlingen och tidningsinlägg i anslutning till den har visat, att det föreligger ytterst delade meningar om riksarkivets förslag. Sålunda har docent Åke Wedin, chef för Arbetarrörelsens arkiv, hävdad att om regeringen skulle följa riksarkivets förslag skulle detta innebära en seger för byråkratismen, eftersom enligt hans mening utredningen nonchalerat folkrörelsernas klart uttalade önskemål att på egen hand få klara arkivfrågan.

Delade meningar kan råda om huruvida riksarkivet eller Folkrörelsernas arkivförbund, som är ett serviceorgan för anslutna organisationer och institutioner inom folkrörelserna, bör fördela de statliga medel som rimligen i framtiden bör utgå till de betydelsefulla folkrörelsearkiven. Med tanke på de splittrade synpunkter på utredningens förslag som framkommit under remissbehandlingen är det uppenbart, att utredningen

ytterligare behöver bearbetas. Det är emellertid samtidigt angeläget att frågan om ett statligt stöd till folkrörelsearkiven inte blir liggande.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till utbildningsministern få ställa följande frågor:

1. Hur avser statsrådet att bereda frågan om utformningen av stödet till folkrörelsearkiven?

2. När räknar statsrådet med att kunna lägga fram förslag om samhällsstöd till dessa arkiv?

Denna anhållan bordlades.

§ 9 Interpellation nr 35 ang. åtgärder mot könsdiskriminering vid tillsättande av statliga tjänster

Ordet lämnades på begäran till

Herr LOTHIGIUS (m), som yttrade:

Herr talman! Pressen har nyligen fäst uppmärksamheten på två fall av tjänstetillsättning, som förefaller icke vara förenliga med den av statsmakterna deklarerade – och för övrigt numera allmänt omfattade – grundsatsen att könsdiskriminering icke får förekomma inom det svenska arbetslivet.

Man tycker sig ha rätt att vänta att staten som arbetsgivare skall vara ett föredöme då det gäller att låta förtjänst och skicklighet ensamma vara utslagsgivande vid tjänstetillsättningar. Händelser som de nyss antydda kan emellertid ge intryck av att staten i detta avseende snarast släpar efter det enskilda näringslivet. Det är uppenbart att klara instruktioner erfordras för att göra klart för alla myndigheter att vid befordringar och tjänstetillsättningar hänsyn får tas endast till meriter och kunnande.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om kammarens medgivande att till civilministern få ställa följande fråga:

Vill statsrådet ta initiativ till att sådana instruktioner utfärdas, att det blir helt klart för alla myndigheter att könsdiskriminering icke får förekomma, utan att endast meriter och kunnande skall vara vägledande vid tillsättning av statliga tjänster?

Denna anhållan bordlades.

§ 10 Interpellation nr 36 ang. sysselsättningskapande åtgärder i Haparanda

Ordet lämnades på begäran till

Herr PETERSSON i Gäddvik (m), som yttrade:

Herr talman! Under några år har frågan om nedläggningen av Haparanda seminarium varit föremål för riksdagens intresse. I den statsverksproposition som förelades riksdagen i januari 1969 föreslogs att seminariet skulle avvecklas med början läsåret 1970/71. Riksdagen beslöt 1969 – med anledning av motioner – att ge Kungl. Maj:t möjlighet att, i den mån det ansågs önskvärt och genomförbart utan allvarigare olägenheter, snarellägga avvecklingen.

Vid 1970 års vårriksdag behandlades frågan om Haparanda semina-

riums nedläggning änyo.

Ett enhälligt statsutskott anförde i sitt utlåtande nr 88 bl. a. "För Haparanda stad med dess stora svårigheter av arbetsmarknadsmässig natur innebär den kommande nedläggningen av seminariet ett allvarligt avbräck."

Utskottet framhöll vidare: "Utskottet vill med anledning av de fyra motionerna kraftigt understryka önskvärdheten av att ersättning för seminarieverksamheten i någon form tillföres Haparanda. I den mån man på lokalt håll tar initiativ som kräver statens medverkan bör dessa därför enligt utskottets bestämda mening prövas i positiv anda. Utskottet förutsätter också att de statliga myndigheter – inte minst skolöverstyrelsen – som på något sätt har kontakt med problemet överväger vilka initiativ som kan tas."

Utskottet förutsatte också att "Kungl. Maj:t kommer att fastställa tidpunkten för avvecklingens påbörjande med beaktande av eventuella möjligheter att låta seminarieverksamheten omedelbart följas av annan verksamhet."

Denna utskottets uppfattning vann en enig riksdags bifall och meddelades regeringen i en riksdagsskrivelse.

Enligt min mening har flera fakta framkommit, som ytterligare talar för att staten bör utnyttja de stora fördelar Haparanda genom sitt läge har för finskspråkig undervisning. Haparanda har både svensk- och finskspråkig miljö, god tillgång i fråga om finskspråkiga elever och god tillgång på lärare för utbildningen. Genom läget finns också en intim kontakt med finskt skolväsende i praktiskt arbete.

Bl. a. genom finska undersökningar har framkommit att de många inflyttade finska barnen har en besvärlig skolsituation i Sverige. Även många vuxna finska invandrare har stora problem med svenska språket, vilket såväl LO och SAF som arbetsmarknadsstyrelsen uppmärksammat. Arbetsmarknadsstyrelsen har också påtalat att det är brist på svensk-finskspråkiga tjänstemän och brist på svensk-finskspråkiga tolkar.

Under höstriksdagen framställde jag en enkel fråga om Haparanda seminariums framtid. I sitt svar anförde statsrådet Moberg bl. a.: "Den aktuella frågan bör emellertid också ses från regionalpolitiska synpunkter. För min del är jag beredd att i positiv anda pröva förslag att förlägga andra utbildningsaktiviteter till seminariets lokaler." I samband med ärendet har jag haft kontakt med såväl länsskolnämnden som länsarbetsnämnden i Norrbottens län. Talesmän för båda dessa regionala instanser är intresserade för fortsatt utbildningsverksamhet inom det svensk-finskspråkiga området i Haparanda.

Med tanke på riksdagens positiva skrivelse, statsrådet Mobergs positiva uttalande om beaktandet av regionalpolitiska synpunkter, länsmyndigheternas positiva intresse och det dokumenterade behovet av ökad svensk-finsk språkundervisning både för barn och för vuxna invandrare har jag svårt att förstå regeringens beslut den 29 december 1970. I beslutet sägs, att seminariet skall avvecklas fr. o. m. läsåret 1971/72. Däremot berörs inte frågan om någon fortsatt verksamhet i seminariets lokaler.

Helt naturligt har regeringens beslut väckt oro i Haparanda och då

särskilt bland seminariets anställda. Man frågar sig: kommer det något annat i stället här i Haparanda?

Enligt min mening kan riksdagen knappast uttala sig positivare än den gjort för annan verksamhet i Haparanda då seminariets verksamhet avvecklas.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om riksdagens medgivande att till statsrådet Moberg få ställa följande fråga:

Hur ser statsrådet i dag på frågan om annan verksamhet i Haparanda då seminariet avvecklas?

Denna anhållan bordlades.

§ 11 Interpellation nr 37 ang. kompensation till jordbruket för inkomstbortfall till följd av prisstoppet

Ordet lämnades på begäran till

Herr PETERSSON i Kvänum (c), som yttrade:

Herr talman! Det i höstas införda prisstoppet på viktigare livsmedel – senare utvidgat till ett allmänt prisstopp – har i viktiga avseenden satt det gällande jordbruksavtalet ur kraft. I den mån som prisstoppet hindrar en marknadsmässig anpassning uppåt av priserna inom avtalets ram uppstår nämligen ett inkomstbortfall för jordbruket, som står i direkt strid med riksdagens beslut och den förhandlingsöverenskommelse som detta bygger på.

De beräkningar, som statens jordbruksnämnd låtit utföra i samarbete med statens och jordbrukets förhandlingsdelegationer, visar också klart att jordbruket under hela den tid prisstoppet varit i kraft fått vidkännas ett betydande inkomstbortfall. Detta hänför sig främst till slakteri- och mejeriprodukter. Marknadsläget för dessa varor skulle under hösten medgett vissa prisjusteringar inom avtalets ram, vilka nu inte kunnat komma till stånd. För närvarande uppgår enligt jordbruksnämndens bedömningar inkomstbortfallet på mejeriprodukter till cirka 3,5 miljoner kronor per månad. Det föreligger också allttjämt marknadsmässiga förutsättningar att ta ut högre priser på vissa slag av kött.

I samband med att prisstoppet infördes deklarerade företrädare för regeringen att detta inte skulle tillåtas inverka på möjligheterna att förverkliga det materiella innehållet i det löpande jordbruksavtalet. Hittills har emellertid jordbruket inte fått den utlovade kompensationen, och det har inte heller utsagts i vilken form denna skall utgå. Det är enligt min mening angeläget att detta blir klarlagt så snart som möjligt, så att jordbrukarna kan få ut den inkomst, som de är berättigade till enligt jordbruksavtalet. Inte minst med hänsyn till den pressade ekonomiska situation, som jordbruket för närvarande befinner sig i, är det nödvändigt att frågan om hur prisstoppskompensationen skall utformas löses snarast möjligt.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till jordbruksministern få ställa följande fråga:

Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att tillförsäkra jordbruket full kompensation för det inkomstbortfall, som uppstått till följd av prisstoppet?

Denna anhållan bordlades.

§ 12 Anmäldes och bordlades Kungl. Maj:ts proposition nr 11 med förslag till förordning om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt.

Nr 18

Tisdagen den
2 februari 1971

---

§ 13 Anmäldes och bordlades

fullmäktiges i riksbanken avgivna förvaltningsberättelse för år 1970

fullmäktiges i riksgäldskontoret avgivna förvaltningsberättelse för år 1970

styrelsens för riksdagsbiblioteket berättelse över bibliotekets förvaltning under år 1970.

§ 14 Meddelande ang. enkla frågor

Meddelades att följande enkla frågor framställdes nämligen

den 28 januari av

Nr 40 Herr *Molin* (fp) till herr statsrådet Moberg angående de yrkesinriktade kurserna vid universiteten:

Anser statsrådet att särskilda åtgärder behöver vidtas för att stimulera tillkomsten av ytterligare yrkesinriktade kurser vid universiteten (s. k. DYRK-kurser) och i så fall vilka åtgärder?

Nr 41 Herr *Wikström* (fp) till herr utbildningsministern angående utformningen av det framtida stödet åt tidskrifter:

Avser statsrådet att under året framlägga förslag om utformningen av det framtida stödet åt tidskrifter?

Nr 42 Herr *Wirtén* (fp) till herr kommunikationsministern om miljövänliga toaletter i järnvägsvagnarna:

Avser statsrådet vidta åtgärder för att påskynda införandet av miljövänliga toaletter i järnvägsvagnarna?

den 29 januari av

Nr 43 Herr *Turesson* (m) till herr socialministern angående ekonomisk gottgörelse till sjukhuspersonal som drabbas av hepatitmitta:

Vilka åtgärder ämnar statsrådet vidtaga för att ekonomiskt gottgöra den personal vid sjukhusens dialysavdelningar, som drabbas av hepatitmitta?

Nr 44 Herr *Turesson* (m) till herr finansministern angående ersättning till kommunerna för kostnader i samband med folk- och bostadsräkning:

Anser statsrådet det motiverat att statsverket ersätter kommunerna för deras kostnader i samband med den pågående folk- och bostadsräkningen, när dessa kostnader kan preciseras?

Nr 18

Tisdagen den
2 februari 1971

---

den 1 februari av

Nr 45 Herr *Öhvall* (fp) till herr utbildningsministern angående förläggningen av teknisk utbildning till Norrland:

Är statsrådet beredd att ge organisationskommittén för högre teknisk utbildning och forskning i Norrland i uppdrag att utarbeta förslag till sammanhållen teknisk utbildning, som odelad förlägges till Luleå?

den 2 februari av

Nr 46 Herr *Fågelsbo* (c) till herr försvarsministern angående bestämmelserna för krigsplacering i hemvärnet:

Vilka är bestämmelserna för att en person skall kunna krigsplaceras i hemvärnet och därmed medges befrielse från fullgörande av föreskrivna repetitionsinkallelser?

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 16.09.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert